**1.**

Mutezile mezhebinin zıddı olan Cebriye'ye göre insan rüzgâra kapılmış yaprak gibidir. Rüzgâr yaprağı nereye savurursa yaprak o yöne gider.

**Buna göre aşağıdaki Cebriye mezhebinin görüşlerinden hangisi Mutezile ile ayrı düştüğü konuyla ilgilidir?**

A) Cennet ve cehennemin sonu vardır.

B) Allah'ın (c.c.) ilmi ve kelamı hâdistir, sonradan yaratılmıştır.

C) Allah (c.c.), yaratıkların vasıflandığı sıfatlarla vasıflanmaz. Allah'ın (c.c.) sıfatları yoktur.

D) Yapılan iyilik ve kötülüklere sevap ve cezanın verilmesi zorunludur. Allah'ın (c.c.) af ve mağfireti, Peygamber'in şefaati kabul edilemez.

E) İnsan herhangi bir şey yapmaya kadir değildir; Allah (c.c.) tarafından yazılmış ve yaratılmış fiilleri yapmaya mecburdur. İnsanın iradesi de hürriyeti de yoktur.

**2.**

- İnsanlara ait ihtiyarî fiillerin ilâhî irade ve kudretin zorlayıcı tesiriyle meydana geldiğini savunan grupların ortak adı.
- Kelime olarak bozuk olan bir şeyi ıslah edip düzeltmek, birine zor kullanarak iş yaptırmak gibi anlamlara gelir.

**Bu ifadeler aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilgilidir?**

A) Akaid

B) Fırka

C) Cebr

D) İrcâ

E) İtikat

**3.**

Sözlükte "önce gelmek, geçmek, geçmişte kalmak" "geçmiş insanlar, soy, fazilet ve ilim bağlamında önce gelip geçenler" anlamına gelen ---- kelimesi dinî bir kavram olarak ise ehl-i sünnetin öncülü anlamında kullanılır.

**Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?**

A) Mürcie

B) İmamet

C) Selef

D) Mezhep

E) Maturidi

**4.**

(I)İmam Eş'arî 873 tarihinde Basra'da doğmuş, kırk yaşına kadar Mutezile mezhebine bağlı kalmıştır. (II)Mutezile'nin görüşlerini doyurucu bulmadığı için bu mezhepten ayrılmış, Ahmed b. Hanbel'in izinden giden hadisçilere katılmış ve daha sonra Eş'arîliğin öncüsü olmuştur. (III)İmam Eş'arî eserlerinde başta Mutezile olmak üzere, bidat mezheplerini reddetmiş, Yüce Allah'ın ezelî sıfatları bulunduğunu kabul etmiş, inanç konularında akla değer vererek ayet ve hadislerin yanında akli delilleri de kullanmıştır. (IV)Eş'arî ekolünün hem metot hem de itikadî görüş açısından en çok yaklaştığı ve en az tenkidine uğradığı mezhep Mâtürîdiyye'dir. (V)Temel görüşlerinde birbirine çok yakın bulunan Eş'ariyye ile Mâtürîdiyye arasında nakille aklı uzlaştırıp akla önem atfetme ve buna bağlı olarak varılan sonuçlar bakımından bazı farklı görüşler de mevcuttur.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde Eş'arî mezhebinin doğuş sebebine yer verilmiştir?**

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

**5.**

Sözlükte "maddi veya mânevi bakımdan büyük olmak" anlamına gelen ve "Büyük günah" mânasında kullanılan kelimenin tanım anlamı ise "dinen yasaklandığı konusunda kesin delil bulunan ve hakkında dünyevî veya uhrevî ceza öngörülen davranış" şeklindedir.

**Tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Mürtekib-i kebire

B) Ehl-i sünnet

C) Kitâbü'l-kebâ'ir

D) Beyne'l-menzileteyn

E) Usûl-i hamse

**6.**

**Ehl-i sünnet imamlarından Ebu Hanife'nin aşağıdaki görüşlerinden hangisi dönemin siyasi olaylarıyla ilişkilidir?**

A) Amel imandan bir cüz olmayıp ondan sonra gelen bir unsurdur.

B) Kabir azabı haktır, insanların ölümden sonra diriltilmeleri ve amellerinin tartılması haktır.

C) İnsanda imanın gerçekleşmesi için onun şüpheden arınmış kesin bilgiye sahip olmasının yanı sıra bu bilginin doğruluğunu kesin olarak tasdik etmesi ve bunu sözlü olarak açıklaması gerekir.

D) Hilafetin, müminlerin bir araya gelip istişarede bulunmaları yoluyla seçilmesi gerektiğini kabul eder.

E) İnsanlar kendi beyanlarına, ibadet şekillerine ve dinî alâmet sayılan kıyafetlerine bakılarak tekfir edilebilirler.

**7.**

**I.** Selefiyye
**II.** Mürcie
**III.** Eş'ariyye
**IV.** Maturidiyye
**V.** Cebriye

**Yukarıda numaralanmış itikadi mezheplerden hangileri Ehl-i sünnet sınıflandırmasının içinde yer alır?**

A) I, II ve IV

B) I, III ve IV

C) II, III ve V

D) II, IV ve V

E) III, IV ve V

**8.**

I. Büyük günah işleyenlerin durumlarını Allah'a bırakıp, mânevî sorumlulukları hakkında fikir beyan etmeyen topluluklara verilen ortak bir isimdir. Bu anlayışa hükmü ahirete bırakma denir.
II. İtikadî meselelerin yorumunda akla ve iradeye öncelik veren kelâm mezhebine adını veren kavrama denir.

**Tanımları verilen kavram çifti aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İtizal - İtikat

B) İrcâ - İtizal

C) İtikat - İrcâ

D) İmamet - İtikat

E) İrcâ - İmamet

**9.**

- Hz. Peygamber ile ashap cemaatinin dinin temel konularında takip ettikleri yolu benimseyenlere denir.
- İslâm'ı bir bütün olarak sonraki nesillere aktaran ashap cemaati anlamına geldiği yolunda görüşler vardır.

**Bu ifadeler aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgilidir?**

A) Ehl-i sünnet

B) Ehl-i hadis

C) Ehl-i kıble

D) Ehl-i bid'at

E) Ehl-i mezhep

**10.**

Kur'ân-ı Kerîm'de sosyal birlik ve beraberliği bozan ideolojik ayrılıkların, vahyi ve onun oluşturduğu dinin aslı ile temel hükümlerini ortadan kaldırmayı veya etkisiz hale getirmeyi amaçlayan ihtilâfın yasaklandığı kesindir. Bununla birlikte Kur'an, Allah'ın irade hürriyeti verdiği insanlardan oluşan toplumda ihtilâfın vuku bulacağını beyan etmiştir. Kur'an'da ayrıca Allah dileseydi bütün insanları aynı inanç ve düşünceye sahip kılacağından söz edilir, fakat onların yaratılış amaçları ve sahip oldukları statü gereği farklı istikametlere yönelecekleri belirtilir. İslâmiyet, insanın hem kendisini hem de içinde yaşadığı tabiatı ve tabiat ötesini kapsayan birçok konuyu içeren bir sistemdir. Bu sistemi anlamak, içinde yer almak, davranışlarını ona göre ayarlamak kolay değildir. İnsan anlayışının farklı şekillerde yorum yapmasına müsait bulunan konuları içeren âyetleri (müteşâbihât) herkesin aynı şekilde anlaması imkânsızdır. Bunun dışında İslâm tarihinde mezheplerin ortaya çıkışını etkileyen başka âmiller de mevcuttur.

**Bu parça mezheplerin ortaya çıkmasıyla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermektedir?**

A) İslam dininde ortaya çıkan yorum farklılıklarının zararları nelerdir?

B) Mezheplerin ortaya çıkmasında etkili olan en önemli sebep nedir?

C) İslam'ın insanlara tanıdığı fikir ve vicdan hürriyeti sonuçları nelerdir?

D) İslam dininde ortaya çıkan yorum farklılıklarının sonuçları nelerdir?

E) İslam dininin mezheplerden dolayı ortaya çıkan ideolojik ayrılıklara bakışı nedir?

**11.**

(I)Mezheplerin ortaya çıkışı birçok sebeple yakından ilgili görülmüştür. (II)Ele alınan konuların anlaşılması zor nitelikte bulunması, bu meseleyle ilgilenen kişilerin isteklerinin değişik olması, eğitim düzeyi ve ilgi alanının farklılığı, geleneksel sosyal yapının sağlıklı bir biçimde sorgulanmaksızın benimsenmesi, bazı insanlardaki liderlik hırsı bu sebeplerin başında gelmektedir. (III)Tarihî gelişimleri İslâm tarihi ve İslâm mezhepleri tarihi, düşünce ve fikirleri kelâmın konusu olan bu mezhepler düşünce ve doktrinlerini siyasî konularla sınırlı tutmamış, zaman içinde dinin usul ve fürûuna dair görüşler de ortaya atmış ve literatürde daha çok itikadî mezhepler içinde incelenmiştir. (IV)Öte yandan bazı itikadî mezheplerin zuhurunda siyasî sebepler rol oynamıştır. (V)Özellikle Peygamber Efendimizden (s.a.v.) sonra halife yani devlet başkanının kim veya kimlerden olacağı yani imamet konusu bu sebeplerin başında gelir.

**Bu metinde numaralandırılmış cümlelerin hangisinde mezhepleri konu edinen ilim dallarına yer verilmektedir?**

**A)** I

**B)** II

**C)** III

**D)** IV

**E)** V

**12.**

**Aşağıdakilerden hangisi İslam dininde ortaya çıkan yorum farklılıklarının sebeplerinden biri değildir?**

**A)** Hilafet Meselesi ve Siyaset

**B)** İnsanın düşünen varlık olması

**C)** Diğer dinlere ait metinlerdeki farklılıklar

**D)** İslam'ın insanlara tanıdığı fikir ve vicdan hürriyeti

**E)** Yabancı din, kültür ve medeniyetlerin İslam dünyasına etkisi

**13.**

İnsanların dinî konularda farklı düşüncelere sahip olmalarıyla ortaya çıkan grupları çıkış sebeplerine göre şu şekilde çeşitlendirmek veya isimlendirmek mümkündür. Dinî gerekçelerle ortaya konan yorumlara --- siyasi gerekçelerle bir tanımlama söz konusu ise buna --- tasavvufi/felsefi veya ahlaki ilkelere göre şekillenmiş bir usul varsa buna da --- denmektedir.

**Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangileri getirilmelidir?**

**A)** Ekol- Fırka- Mezhep

**B)** Ekol- Mezhep- Fırka

**C)** Mezhep- Fırka- Ekol

**D)** Mezhep- Ekol- Fırka

**E)** Fırka- Ekol- Mezhep



**14.**

Sözlükte "gitmek" anlamındaki zehâb kökünden hem masdar hem de "gidecek yer ve yol" manasında olan kelimenin terim anlamı "dinin aslî veya fer'î hükümlerinin dayandığı delilleri bulmakta ve bunlardan hüküm çıkarıp yorumlamakta otorite sayılan âlimlerin ortaya koyduğu görüşlerin tamamı veya belirledikleri sistem" diye tanımlanabilir.

**Bu parçada tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?**

**A)** Fırka

**B)** Kelam

**C)** Fıkıh

**D)** Mezhep

**E)** Akaid

**15.**

Mezhepler yeni birer din olmayıp bir dini benimseyen toplumların özellikleri sonucu kazandıkları formlardır. Bunda sosyal çevrenin, siyasî olayların, eski inanç ve kültürlerin bazı izlerini görmek mümkündür. İtikad alanındaki mezhep hareketleri İslâm'ın inanç ve siyasetle ilgili temel yaklaşımlarının tesbitine ve işlenmesine vesile olmuştur. Bu bakımdan İslâm mezheplerini bir yönüyle İslâm düşünce ekolleri olarak görmek mümkündür. Meselâ insan iradesi ve kader konusunda dengeli ve sağlıklı düşüncelerin ortaya konulmasında Cebriyye ve Kaderiyye'nin, nasların ruhuna uygun, tecsîm ve teşbihten uzak ulûhiyyet telakkisinin geliştirilmesinde başta Selefiyye ve Mu'tezile olmak üzere itikadî fırkaların büyük payı vardır. Diğer taraftan siyasî meselelerle ilgili temel düşünce ve tutumların oluşması ve olgunlaşmasına Hâricîler'le Şiî grupları katkı yapmıştır.

**Bu parçadan hareketle İslam dinindeki yorum farklılıklarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

**A )** Dinin kendisi ile dinin yorumlanması arasında ciddi farklar bulunmaktadır.

**B )** Dinî kaynaklarda varlığı kesin ve manası açık hususlarda da yorum yapılabilir.

**C )** Dinî yorumunun herkese yönelik bir bağlayıcılığı yoktur ve kimse dinî bir yorumu benimsemeye zorlanamaz.

**D )** Yorum farklılıkları siyasi yönden İslam toplumunda büyük ayrışmalara sebep olmuştur.

**E )** Dinin farklı yorumlanması ayrışmalara neden olsa da dinî çoğulculuğun ve zenginliğin sebebi olmuştur.



**16.**

- "Allah'a itaat edin, Resûle de itaat edin ve (kötülüklerden) sakının. Eğer (itaatten) yüz çevirirseniz bilin ki Resûlümüzün vazifesi apaçık duyurmak ve bildirmektir." (Mâide suresi, 92. ayet.)·
- "Ey inananlar! Hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah ve Resûlüne uyun. Ve bilin ki, Allah kişi ile onun kalbi arasına girer ve siz mutlaka onun huzurunda toplanacaksınız." (Enfâl suresi, 24. ayet.)

**Bu ayetlerde İslam diniyle ilgili hangi boyuta vurgu yapılmıştır?**

**A )** İnanç esaslarına

**B )** Mezhep farklılıklarına

**C )** İbadet etmenin önemine

**D )** Peygamberlerin sorumluluklarına

**E )** Dinin iki temel kaynağı olduğuna